

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

postmottak@kd.dep.no

Oslo, 30.12.06/sb

Høring - forslag til endringer i lov av 4.juli 2003 nr 84 – om frittstående skolar.

NATUR vgs har uavbrutt siden 1886 drevet kunnskapsformidling til landbruket. Vi er skolen i Oslo som på 120 år har utdannet flest agronomer i landet. I dag er vi også landets nest største gartner-/hagebruksskole. Det er uheldig at det kommer så hyppige lov- & forskriftsendringer som skaper usikkerhet om skolens eksistens, drift og rammer. Regjeringen burde heller verdsette Friskolenes innsats likt med off. skole – som i de fleste andre land, mht lik driftsstøtte (§ 8). Vi vil heller få konsentrere oss om Kunnskapsløftet for å oppnå gode elevresultater med det.

Gledelig at Naturbruksprogrammet 2006-07 har økt med 5% (+ 230 elever) med Kunnskapsløftet. Innenfor dette studieprogrammet har Friskolene en historisk høy elevandel på ca 25%.

Friskolenes andel av elevene ved Naturbruksprogrammene er høyt og øker med utdanningsårene: Fra 16 % 1.året til 33 % 3.året (ferdigutdannede) slik at landets Friskoler utdanner: 4 av 5 Gartnere, 2 av 3 Agronomer og halvparten av Skogbrukere
Ved NATUR vgs uteksaminerer vi årlig ca 20 agronomer og ca 25 gartnere. Dette skoleåret kommer disse elevene fra 9 fylker.

Det er mange ting å kommentere i lovforslaget, vi vil konsentrere oss om § 12, ”Voksne uten rett”
Departementet foreslår at frittstående videregående skoler ikke lenger skal ha anledning til å ta inn ”voksne uten rett” i videregående opplæring. (Det foreslås en overgangsordning på et år.)

5 friskoler, gir i dag mulighet til yrkesutdanning i landbruket for de som har gjennomført annen videregående utdanning eller har annen yrkesbakgrunn. Disse 5 skolene har det til felles at de gir ”voksne uten rett” en yrkesutdanning.

Våre elever som får dette studietilbudet, følger enten VKII-AL kurset eller VKII-G på dagtid som et ettårig komprimert landbrukskurs for voksne, eller så tar de det samme kurset over 3 år som kveldsopplegg på deltid.

Felles for alle skolens voksne elever, er at de ønsker seg utdanning for å starte landbruksbedrift. Men de føler behov for mer fagkunnskap for å kunne drive på hel- eller deltid på garden eller i et landbruksavledet yrke. Typisk for alle disse elevene er at de ønsker seg mer kunnskap og å få flere ben å stå på. Det er vitalt for land og næring.

Landbruket domineres av enkeltmannsbedrifter som i stor grad overdras/drives innen familien. Generasjonsintervallet gjør at mange ikke kan gå inn i næringen før de er 30-35 år. De har da en annen utdanning og yrkesbakgrunn, men må gis mulighet for å ta grunnutdanning innen landbruk når de skal ta over. Derfor er det så viktig at denne utdanningen også er lett tilgjengelig for voksne uten rett. Med tanke på kravene til mer kompetanse som stilles for å drive med matproduksjon, og en stadig strammere økonomi i landbruket, så er det alvorlig dersom denne muligheten til en fagutdanning skulle falle bort.

I skolehverdagen ser vi med stor glede at en del av våre voksne elever utdanner seg fra trygdemottakere til næringsutøvere og skattebetalere. Det ville være utrolig synd dersom disse elever/mennesker som via skolen igjen får mulighet til et nytt yrke, nå kan miste dette tilbudet. Det er fantastisk givende når lærerne ser hvordan mennesker bokstavlig talt blomstrer opp når de får lov til å fordype seg i temaene innen studieretningen. Å ta bort denne mulighet til utdanning, er å redusere deres livskvalitet. Disse elevene ser mulighetene og er svært læringsmotiverte.

Vi har liten tro på at på at elevgruppen ”voksne uten rett”, vil velge seg en off. fagskole dersom det oppgående friskoletilbudet opphører. Så hvorfor bryte ned det som fungerer? Friskolene står for en god en kunnskapsbase og behovet for livslang læring (Jaglandreformen) er mer aktuelt i dag enn før. Omstillingene tiltar over alt. Samfunnets krav om mer kunnskap, ikke minst for matproduksjonen, matkvalitet og matsikkerhet øker med sterkere forbrukerkraft og økt import. KUF burde heller legge til rette for at enda flere velger en fagutdanning. Det samfunnsmessige perspektivet ved at Norge i stadig økende grad skal leve av kompetanse, forutsetter at voksne kan få tilgang til ny kunnskap og det i alle livsfaser. Departementets forslag mangler analyse av hvilke virkninger det vil få om de ulike alternativene innskrenkes. I dag er det et økende gap mellom det behovet samfunnet har for utdanning på det videregående nivået og den kapasiteten som reelt eksisterer. Alle Friskolene som har anledning til å ta inn voksne elever, har god søking fra denne elevkategorien.

700.000 personer er uten tilgang til arbeidslivet og det er en økende tendens til utstøtning der. Dette henger mye sammen med manglende tilgang til ny kompetanse gjennom yrkeskarrieren. Tilsvarende er arbeidet med kompetanseutvikling blitt en selvstendig del av verdiskapingen, noe som må forstås som positivt og ønskelig for en kompetansesamfunn.

Friskolenes komprimerte landbruks-/gartnerkurs (lagt opp etter ulike modeller) for voksne – er derfor kloke skolegrep. Fordi de alle er med på å sikre at det fortsatt vil være kvalifisert ungdom/voksne som både er villige, godt kunnskapsskikket for å drive og forvalte et moderne norsk landbruket og å utvikle innovative nye yrkesnisjer innenfor bruk av land og landskapet.

Dette er ikke bare viktig for vår skole der de voksne elevers andel står for ca ¼ av skole- og elevøkonomien, men like mye for Norges fremtidige landbrukssatsing, fordi: Dersom dette Friskoletilbudet forsvinner, raderes utdanningsgrunnlaget for viktige næringer i Norge bort. Og ved det, vil kunnskap og tradisjoner raskt tapes. Naturbruksskolene formidler

også god kunnskap og holdninger omkring etikk (mat og dyrehold), miljøvern og kulturlandskapspleie som er svært nødvendig både for land og næring.

Den foreslåtte lovendringen vil følgelig ha store konsekvenser for utdanning til både agronomer og gartnere. Friskolenes mulighet til å ta inn voksne elever også uten rett, er av stor betydning for kompetansebyggingen i næringen. For mange er dette den eneste muligheten for å skaffe seg en viktig grunnkompetanse før de går inn i landbruks- eller gartnerbedrifter.

Vi ber derfor om at alle skoler som i dag har anledning til å ta inn voksne elever med og uten rett på ulike komprimerte landbrukskurs, kan få fortsette med det - også under en ny Privatskolelov. Alle er godt etablerte skoler med betydelig spisskompetanse innenfor voksenpedagogisk arbeid. Det vil derfor være et tap for denne fagutdanningen og hele det geografiske rekrutteringsområde dersom vi må legge ned tilbudet til voksne.

Med vennlig hilsen

NATUR videregående skole

Severin Breivik, rektor

E-post: severin@natur.vgs.no m. 92 888 487

NATUR videregående skole (Tidl. Vinterlandbruksskolen) - din naturlige vei til studiekompetanse og fagutdanning

NATUR videregående skole
Strømsveien 323a, 1081 Oslo

Telefon: 22 90 86 00

Telefaks: 22 30 67 70

E-post: post@natur.vgs.no

Webside: <http://natur.vgs.no>

Bankgiro: 9365 05 94221

Org.nr: 971 526 025